

Warszawa, dnia 31.03. 2010 r.

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

PB-pb-070-15 /10 (jh-631)

M. Kucera
W. Bochenek
SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. *1.04.10*
nr. *2263* podpis. *[Signature]*

Pani

Krystyna Bochenek

Wicemarszałek Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek

W nawiązaniu do pisma znak: BPS/DSK-043-2519/10 z dnia 18 marca 2010 r., przy którym przekazane zostało oświadczenie Pana Senatora Lucjana Cichosza złożone podczas 50. posiedzenia Senatu RP w dniu 12 marca 2010 r., dotyczące wsparcia specjalnego dla producentów surowca tytoniowego, uprzejmie przekazuję Pani Marszałek następujące wyjaśnienia.

Art. 68 rozporządzenia (WE) nr 73/2009 przewiduje możliwość uruchomienia w państwach członkowskich tzw. wsparcia specjalnego, które skierowane powinno zostać do najbardziej wrażliwych sektorów produkcji rolnej. Wsparcie to finansowane jest z odpowiedniej redukcji całkowitej krajowej koperty finansowej przeznaczanej na płatności bezpośrednie w danym kraju, zatem uruchomienie wsparcia wymaga określenia szczególnie priorytetowych działań.

Mając na uwadze powyższe, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi podjął decyzję o wspieraniu małych gospodarstw, w których utrzymywane są krowy i owce, położonych na terenach wrażliwych pod względem ekonomicznym i środowiskowym (wybrane województwa). Ponadto zdecydował o uruchomieniu wsparcia do upraw roślin strączkowych i motylkowatych drobnonasiennych, które oprócz poprawy stanu środowiska poprzez ograniczenie stosowania mineralnych nawozów azotowych,

może przyczynić się do wsparcia krajowej produkcji surowca wysokobiałkowego potrzebnego do produkcji pasz.

W trakcie dyskusji nad działaniami priorytetowymi, wymagającymi wsparcia, rozważano także możliwość objęcia wsparciem specjalnym sektora tytoniu. Niemniej jednak, ze względu na aktualną sytuację na rynkach rolnych oraz skutki finansowe dla wszystkich beneficjentów wsparcia bezpośredniego (wprowadzenie kolejnego działania wiązałoby się z dalszą obniżką krajowej koperty finansowej przeznaczanej na wypłatę jednolitej płatności obszarowej), w pierwotnej wersji programu, która została przekazana do Komisji Europejskiej w dniu 28 lipca 2009 r., sektor ten nie został uwzględniony.

Podjęcie to uległo jednak zmianie po powzięciu przez Polskę informacji o przygotowaniu programu wsparcia specjalnego dla producentów tytoniu przez inne państwa członkowskie, takie jak Węgry, Hiszpania, i Włochy. W celu zniwelowania ewentualnych niekorzystnych efektów dla krajowych producentów, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi przygotował stosowną korektę *Programu działań realizowanych w Polsce w ramach wsparcia specjalnego przewidzianego w art. 68 rozporządzenia Rady (WE) nr 73/2009*, która została przekazana do Komisji w dniu 26 sierpnia 2009 r.

Opracowane przez Ministerstwo działanie: płatność do upraw pracochłonnych, miało na celu złagodzenie efektu całkowitego odłączenia od produkcji płatności do tytoniu począwszy od 2010 r. poprzez zastosowanie oddzielnego od produkcji wsparcia bezpośredniego dla plantatorów tytoniu, którzy utrzymują pracochłonne kierunki produkcji na powierzchni nie większej niż powierzchnia odpowiadająca dotychczasowej powierzchni uprawy tytoniu. Takie rozwiązanie przyczyniłoby się do stworzenia dla dotychczasowych producentów tytoniu dogodnych warunków zmiany kierunku produkcji rolnej. Ponadto, wsparcie to miało zostać skierowane do rolników, którzy w roku referencyjnym nie późniejszym niż rok 2009 byli producentami surowca tytoniowego zarejestrowanymi w Agencji Rynku Rolnego. Zgodnie z założeniami, na realizację tego programu w latach 2010 – 2013 planowano przeznaczyć ok. 196 mln Euro (ok. 49 mln euro rocznie).

Komisja Europejska odrzuciła jednak możliwość wdrożenia przedmiotowego programu zwracając uwagę na fakt, iż został on złożony po wyznaczonym terminie, tj. po 1 sierpnia 2009 r. W stosownym piśmie Pani Komisarz Mariann Fischer Boel poinformowała również, że program wsparcia dla sektora tytoniowego w kształcie zaproponowanym przez Polskę budzi zastrzeżenia co do

jego zgodności z przepisami art. 68 rozporządzenia Rady (WE) nr 73/2009 oraz, że program nie może być w tej sytuacji zaakceptowany. Jednym z argumentów przedstawionych przez Panią Komisarz był fakt, że oddzielenie wsparcia od produkcji nie może być uznane za restrukturyzację sektora tytoniowego. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi nie podziela jednak takiej opinii. Pogląd ten nie uwzględnia bowiem podstawowego celu przedmiotowego programu, jakim było stworzenie producentom surowca tytoniowego korzystnych warunków zmiany kierunku produkcji rolnej. Jednocześnie ograniczenie wsparcia jedynie do upraw pracochłonnych miało na celu zabezpieczenie przed przyznawaniem wysokich płatności (do 3,5 tys. euro/ha) do hektara upraw o znacznie niższym zaangażowaniu siły roboczej niż miało to miejsce dotychczas. Warto w tym miejscu podkreślić, że program przygotowany przez Węgry w zakresie wsparcia dla sektora tytoniu, opierający się na podobnych założeniach i realizowany w takiej samej postaci, uzyskał akceptację Komisji Europejskiej.

Mając na względzie zgłaszane postulaty w zakresie podjęcia działań na forum UE w celu uruchomienie wsparcia specjalnego w ramach art. 68 skierowanego do producentów tytoniu, Polska wystąpiła z wnioskiem o zmianę rozporządzenia Rady (WE) nr 73/2009 w taki sposób, aby wydłużyć termin zgłaszania przez państwa członkowskie programów wsparcia specjalnego. Na posiedzeniu Specjalnego Komitetu ds. Rolnych (SCA), które odbyło się w dniu 9 listopada 2009 r. Polska poparła propozycje wydłużenia tego terminu w odniesieniu do rynku mleka do dnia 1 stycznia 2010 r. oraz zgłosiła jednocześnie postulat zastosowania takiego terminu do wszystkich sektorów objętych wsparciem specjalnym, w tym również do tytoniu. Niestety propozycja ta nie spotkała się z poparciem ze strony pozostałych państw członkowskich i przede wszystkim Komisji Europejskiej.

Kolejnym działaniem mającym na celu uruchomienie wsparcia specjalnego dla polskich plantatorów tytoniu było skierowanie w dniu 12 lutego 2010 r. do Pana Daciana Cioloș'a – Komisarza ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich pisma z prośbą o ponowne rozpatrzenie wniosku dotyczącego polskiego programu wsparcia specjalnego dla tego sektora. Do dnia 30 marca 2010 r. Komisja Europejska nie przedstawiła jednak odpowiedzi w przedmiotowym zakresie.

Na zakończenie warto zauważyć, że przepisy dotyczące rynku surowca tytoniowego w UE po 2009 roku są wynikiem uzgodnień drugiego etapu reformy Wspólnej Polityki Rolnej zakończonego w kwietniu 2004 roku w Luksemburgu. Oznacza to, że perspektywy warunków funkcjonowania plantatorów tytoniu na

wspólnotowym rynku są im znane od ponad 5 lat, a wysokie wsparcie kierowane do nich z budżetu krajowego w tym okresie, dawało możliwość przystosowania się do nowej sytuacji.

Jednocześnie należy podkreślić, że krajowi producenci tytoniu mogą nadal otrzymywać wsparcie w ramach Jednolitej Płatności Obszarowej, która przysługuje do gruntów rolnych utrzymywanych w dobrej kulturze rolnej oraz w ramach Krajowych Uzupelniających Płatności Bezpośrednich, w formie płatności niezwiązanej z produkcją. W 2010 ich łączna wysokość może osiągnąć poziom 52 mln euro rocznie, co w przeliczeniu na hektar¹ daje ok. 2,76 tys. euro.

2 Powe Ziemi

Z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
PODSEKRETARZ STANU
Artur Ławniczak

¹ Powierzchnia uprawy obliczona jest poprzez podzielenie całkowitego wynegocjowanego dla Polski gwarantowanego progu produkcji (wsparcia) surowca tytoniowego (37.933 t) przez średni plon tytoniu z lat 1998-2002 (2,012 t/ha) i wynosi 18.853 ha – zgodnie z metodyką przyjętą przez KE.